

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 12 kwietnia 2019 r.

L. dz. 233/2019

Generalna Dyrekcja

Ochrony Środowiska

Warszawa

stanislaw.kuzminski@gdos.gov.pl

W związku z projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, przedstawiam następujące wnioski:

- W §3 ust. 1 pkt 42 wykreślić słowa „w celach gospodarczych”. Wydobywanie kruszyw z wód, w praktyce otoczków, żwiru i piasku, zawsze istotnie wpływa na kształtowanie się równowagi koryt cieków oraz na ekologiczne elementy jakości cieków; zawsze więc powinno wymagać decyzji środowiskowej. Pojęcie „celów gospodarczych” jest nieostre, ponieważ w systemie prawnym funkcjonują rozmaite definicje „działalności gospodarczej” na użytek różnych ustaw, użycie go jako zawężającego kwalifikatora w rozporządzeniu może sugerować, że pozyskanie z koryta cieków np. żwiru i otoczków na budowę własnego domu lub na cele gospodarstwa rolnego mogłoby być dopuszczalne bez decyzji środowiskowej, a nie powinno to mieć miejsca.
- W §3 ust. 1 pkt 49 kwalifikować wszystkie obszary narciarskie w formach ochrony przyrody, bez progu powierzchniowego, a poza obszarami chronionymi użyć progów 5 ha / 2,5 ha. Obszary narciarskie silnie oddziałują na środowisko, w tym w szczególności:
 - Generując stałą obecność ludzi oraz często generując oddziaływania akustyczne, wpływają na wzory zachowania się zwierząt. Istnieją dane naukowe wskazujące na unikanie okolic tras i wyciągów narciarskich, także małych i średnich, przez duże

drapieźniki¹. Skala zjawiska obejmuje wyłączenie kilku km² z użyteczności np. dla wilka przez pojedynczą inwestycję narciarską. Dodatkowe nasilenie takiego oddziaływania i rozszerzenie go na inne gatunki następuje w przypadkach oświetlenia stoków. Takie oddziaływania, nawet zlokalizowane poza obszarami chronionymi, mogą istotnie oddziaływać na łączność ekologiczną pomiędzy obszarami chronionymi, tworząc bariery ekologiczne dla przemieszczania się zwierząt bądź wymuszając unikanie przez zwierzęta pewnych obszarów. Dostępne są także dane naukowe wykazujące podwyższony poziom stresu u zwierząt w rejonach z liczną infrastrukturą narciarską², bądź w ogóle w rejonach liczniej wykorzystywanych turystycznie³, co może mieć wpływ na zachowania i przeżywalność zwierząt. W ten sposób inwestycje narciarskie mogą także oddziaływać na spójność sieci Natura 2000, poprzez oddziaływanie na korytarze ekologiczne łączące obszary Natura 2000, nawet gdy sama inwestycja jest zlokalizowana poza chronionym obszarem. Dotyczy to także małych inwestycji, zwłaszcza że ich oddziaływania mogą się łatwo kumulować. Zagrożenia takie były i są identyfikowane w planach zadań ochronnych i planach ochrony wielu obszarów, w tym parków narodowych i kluczowych obszarów Natura 2000.

- Pobory wody do naśnieżeń dokonywanych na potrzeby nawet małych inwestycji narciarskich mają tendencję do kumulacji oddziaływań. Na niektórych rzekach Polski pd. już obecnie występuje problem deficytów wody w wyniku kumulacji wielu drobnych poborów do celów naśnieżania. Wyłącznie procedura środowiskowa umożliwi analizę oddziaływań skumulowanych projektowanego przedsięwzięcia.
 - Także inne oddziaływania różnych, nawet niewielkich inwestycji narciarskich mogą się łatwo kumulować.
- W §3 ust. 1 pkt 62 doprecyzować, że przez drogę o nawierzchni twardej rozumie się każdą drogę wykonaną technologicznie z materiałów twardych lub przy użyciu technologii utwardzającej (co oznacza, że także np. drogę tłuczniową stabilizowaną mechanicznie lub stabilizowaną i utwardzaną bitumicznie). Obecny zapis budzi wątpliwości, słusznie zinterpretował go np. WSA w Krakowie w wyroku II SA/Kr 608/17.

¹ Np: Pierużek-Nowak S., Mysłajek R., Tołkacz K. 2013. Informacja dotycząca wielkości populacji oraz wykorzystania siedlisk przez duże drapieźniki na obszarze Beskidu Małego. Stowarzyszenie dla Natury Wilk.

² Np: Thiel D., Jenni-Eiermann S., Palme R., Jenni L. 2010. Winter tourism increases stress hormone levels in the Capercaillie Tetrao urogallus. Ibis 153: 122–133 i lit tam cyt.

³ Np. Zwijacz-Kozica T., Selva N., Barja I., Silván G., Martínez-Fernández L., Carlos Illera J., Jodłowski M. 2012. Concentration of fecal cortisol metabolites in chamois in relation to tourist pressure in Tatra National Park (South Poland). Acta Theriol DOI 10.1007/s13364-012-0108-7.

- W §3 ust. 1 pkt 67 nadać brzmienie: „Budowle i działania w wodach obejmujące:
 - a) budowle przeciwpowodziowe z wyłączeniem przebudowy wałów przeciwpowodziowych polegającej na doszczelnieniu korpusu wałów i ich podłoża, w celu ograniczenia możliwości ich rozmycia i przerwania w czasie przechodzenia wód powodziowych,
 - b) kształtowanie koryt cieków przez wydobywanie lub przemieszczanie kamienia, żwiru lub piasku, wpływające na warunki przepływu wód w celu ochrony przed powodzią,
 - c) regulację wód.”

Dyrektywa EIA w zał. II, poz. 10f wymaga, by screenigowi pod kątem konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko były poddawane „prace przeciwpowodziowe” (*flood-relief works*), a istniejące orzecznictwo TSUE wskazuje przy tym, że pojęcia te należałoby rozumieć szeroko, włączając w ich zakres wszystkie ingerencje w koryta i brzegi rzek, które mogą zmieniać warunki przepływu wody. W praktyce często są to prace nie będące budową ani rozbudową budowli przeciwpowodziowych, ale polegające na wydobywaniu kamienia, piasku lub żwiru z koryt rzek lub na przemieszczaniu tych osadów w korytach rzek, właśnie w celu zmienienia warunków przepływu wody (ułatwienie i przyspieszenie przepływu, skoncentrowanie nurtu, odsunięcie głównego nurtu od brzegów). Prace takie silnie oddziałują na środowisko, te jednak istotnie przekształcają koryta rzek i zmieniają warunki przepływu wody, mogąc też mieć istotny wpływ na ekosystemy wodne, w szczególności na ichtiofaunę, bentos i roślinność wód.

z poważaniem

Prezes Klubu
mgr inż. Robert Stańko

